

JAN NERUDA

(1834 – 1891)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

180. výročí narození

Dne **9. července 1834** se narodil český básník, prozaik, novinář, kritik a fejetonista, člen skupiny májovců, **Jan Neruda**.

Pocházel z Prahy, z Malé Strany z rodiny vysloužilého vojáka, který měl kantýnu a později trafikou, matka byla služebná. Celý život, kromě krátkého dětského pobytu v Zásmukách, prožil v Praze, atmosféra pražského prostředí protkaná tisícerými vzpomínkami se pak zřetelně a nasmazatelně zapsala do jeho díla. Studoval na gymnáziu, po maturitě se neúspěšně pokoušel, na nátlak otce, studovat práva; nedokončil ani studia filozofie. Prošel **několika úřednickými zaměstnáními**, působil jako novinář v Národních listech, časopisech Obrazy domova a Čas. Přispíval také do časopisu Květy a spolu s Vítězslavem Hálkem vydával časopis Lumír. Podnikl několik cest (do Německa, Francie, Maďarska, Itálie, Řecka a Egypta), o cestách si vedl záznamy. **Nikdy se neoženil**, jeho celoživotní láskou byla Anna Holinová, věnoval jí řadu svých básní; druhou láskou pak byla Karolína Světlá, kterou Neruda považoval za prototyp ideální ženy. Ta jej povzbuzovala při jeho tvorbě a často mu také finančně vypomáhala. Po celý život se **cítil zneuznaný** a ostatními přehlížen. Negativní vztah k lidem **tlumil alkoholem** v pražských hostincích. Spolu s Vítězslavem Hálkem stál v čele hnutí májovců, jako jeden z předních mluvčích byl po uveřejnění almanachu Máj v roce 1858 nucen obhajovat program své generace, proti kterému vystoupili konzervativci v čele s historikem J. Malým s výtkami pesimismu, kosmopolitismu a odklonu od národních tradic. Zemřel na **rakovinu tlustého střeva 22. srpna 1891**. Řadí se k **nejvýznamnějším osobnostem české literatury**. Je tvůrcem rozsáhlého básnického

a prozaického díla, avšak největší část jeho tvorby je **spjata s novinářskou činností**. Jeho básnické sbírky představují trvalou hodnotu naší poezie, jako prozaik se patří k **průkopníkům kritického realismu**, byl **zakladatelem českého fejetonu** a vynikajícím žurnalistou a význam pro rozvoj českého divadla, výtvarného umění i literatury měla i jeho **dlouhodobá kritická činnost**. Jeho básnické dílo nebylo, snad kvůli svému **pesimistickému naladění a skepsi**, ve své době pochopeno a ocenila ho až generace následující.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Jan Neruda: Arabesky; Povědky malostranské; Balady a romance; Zpěvy páteční; Hřbitovní kvítí; Knihy veršů; Domov a svět: výbor z cestopisných črt; Obrázky; Písně kosmické; Trhani; Prosté motivy.

Zdeněk Pešat: Binokl na očích, v ruce hůl: výbor z díla Jana Nerudy.

